

HE 156/2020 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia.

Esityksessä ehdotetaan vahvistettavaksi vuoden 2021 työttömyysvakuutusmaksut. Työttömyysvakuutusmaksujen kokonaismäärää ehdotetaan korotettavaksi 0,32 prosenttiyksikköä. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua ehdotetaan korotettavaksi 0,15 prosenttiyksikköä ja työnantajan keskimääräistä työttömyysvakuutusmaksua 0,17 prosenttiyksikköä.

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu olisi 1,40 prosenttia palkasta ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksu 0,50 prosenttia palkasta palkkasumman 2 169 000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,90 prosenttia palkasta. Yrityksen osaomistajan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,65 prosenttia palkasta ja yrityksen osaomistajasta maksettava työnantajan työttömyysvakuutusmaksu 0,50 prosenttia palkasta.

Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,50 prosenttia liikelaitoksen liiketoiminnasta maksamien palkkojen määrästä palkkasumman 2 169 000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,15 prosenttia palkasta. Yliopiston työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,50 prosenttia palkasta palkkasumman 2 169 000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,38 prosenttia palkasta.

Omavastuumaksun palkkasummarajoja ehdotetaan muutettaviksi siten, että täysimääräinen omavastuumaksu perittäisiin yrityksiltä, joiden palkkasumma olisi vähintään 34 704 000 euroa. Omavastuumaksua ei perittäisi yrityksiltä, joiden palkkasumma olisi enintään 2 169 000 euroa.

Lakiin ehdotetaan säännöstä työpanokseen perustuvan osingon lukemisesta työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevaan työansioon. Lisäksi säännöksiä työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevista työansioista ehdotetaan täsmennettäväksi työsuhdeoptioiden ja osakepalkkioiden osalta. Myös perusturvaan tilitettävää työttömyysvakuutuskertymää koskevaa säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi.

Esitys liittyy valtion vuoden 2021 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2021.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta.....	3
2 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	6
2.1 Keskeiset ehdotukset.....	6
2.2 Pääasialliset vaikutukset.....	7
3 Asian valmistelu	9
4 Säännöskohtaiset perustelut.....	9
5 Lakia alemman asteinen sääntely	13
6 Voimaantulo	14
7 Suhde muihin esityksiin.....	14
LAKIEHDOTUS	15
Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta	15
LIITE	18
RINNAKKAISTEKSTI.....	18
Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta	18
ASETUSLUONNOS	23
Valtioneuvoston aetus työttömyysetuutta määrättäessä huomioon otettavasta tulosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta	23

PERUSTELUT

1 Asian tausta

Työttömyysturvan rahoitus

Työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998), jäljempänä rahoituslaki, mukaan työttömyysturvan rahoituksesta vastaavat valtio, työnantajat ja palkansaajat pakollisilla työttömyysvakuutusmaksuilla sekä työttömyyskassat jäsenmaksuilla. Palkansaajien ja työnantajien työttömyysvakuutusmaksut tilitetään Työllisyysrahastoon, joka vastaa työttömyysvakuutusmaksuilla rahoitettavista osuuksista ja etuuksista. Työttömyyskassojen maksamista ansiosidonnaisista etuuksista, työttömyyspäivärahoista ja vuorottelukorvausten menoista, valtio kustantaa peruspäivärahaa vastaavan osuuden. Valtio ei osallistu lomautusajalta, sääesteen ajalta eikä lisäpäiviltä maksettujen etuuksien rahoitukseen. Työttömyyskassan osuus kustakin ansioon suhteutetusta päivärahaa on 5,5 prosenttia. Työllisyysrahasto vastaa ansiosidonnaisen työttömyysturvan rahoituksesta siltä osin kuin valtio ja yksittäiset työttömyyskassat eivät ole siitä vastuussa. Korotetun ansio-osan Työllisyysrahasto rahoittaa kokonaan. Työllisyysrahasto maksaa työttömyyskassoille työttömyyskassalain (603/1984) 26 §:n mukaista hallintokuluosuutta ja työttömyyskassalain 19 a §:n mukaista jäsenmaksujen tasausta.

Työllisyysrahasto vastaa myös työntekijän eläkelain (395/2006) 182 §:ssä tarkoitetun vakuutusmaksun suorittamisesta Eläketurvakeskukselle ja valtion eläkerahastosta annetun lain (1297/2006) 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun maksun suorittamisesta valtion eläkerahastolle työttömyys- ja koulutusajalta sekä palkkaturvalain (866/1998) 31 §:n ja merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) 29 §:n mukaisen määrän suorittamisesta. Lisäksi Työllisyysrahasto rahoittaa aikuiskoulutusetuuksista annetussa laissa (1276/2000) tarkoitetut aikuiskoulutustuet muiden kuin yrittäjien osalta ja ammattitutkintostipendit muiden kuin valtioon virka- tai työsuhteessa olevien henkilöiden osalta. Rahoituslain 23 §:n mukaan Työllisyysrahasto tilittää Kansaneläkelaitokselle palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kertymästä työttömyysturvan peruspäivärahan rahoitukseen määrän, joka keskimäärin vastaa työttömyyskassoihin kuulumattomien palkansaajien osuutta työttömyysvakuutusmaksuista kertyvää määrää kuitenkin siten, että tilitettävä määrä on enintään peruspäivärahan verran. Lisäksi Työllisyysrahasto tilittää Kansaneläkelaitokselle peruspäivärahan rahoitukseen vuosittain 50 300 000 euroa.

Työttömyysvakuutusmaksut

Työllisyysrahaston menot rahoitetaan työttömyysvakuutusmaksuilla sekä niistä saatavilla sijoitustoiminnan tuotoilla ja tarvittaessa lainanotolla. Rahoituslain 2 §:n mukaan työnantajan on suoritettava työnantajan työttömyysvakuutusmaksu ja työntekijän palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu. Työttömyysvakuutusmaksut on määrättävä siten, että rahasto voi suoriutua sen vastattavana olevien työttömyysetuuksien rahoituksesta ja muista lakisääteisistä menoistaan.

Rahoituslain 12 §:n 1 momentin mukaan työnantaja ja lain 15 §:ssä tarkoitettu työntekijä on velvollinen maksamaan työttömyysvakuutusmaksun työntekijän Suomessa tekemästä työstä. Maksuvelvollisuus on myös soveltuvin osin valtion liikelaitoksella.

Rahoituslain 18 §:n 1 momentin mukaan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2020 on 1,25 prosenttia palkasta. Lain mukaan työnantajan työttömyysvakuutusmaksu on porrastettu työnantajan maksaman palkkasumman mukaan siten, että vuonna 2020 se on 0,45 prosenttia palkasta palkkasumman 2 125 500 euroon asti ja sen yltävältä osalta 1,70 prosenttia palkasta.

HE 156/2020 vp

Työnantajien ja palkansaajien osuus etuuksien rahoituksesta on laissa määritelty siten, että työttömyysvakuutusmaksujen muutokset jakautuvat tasan työnantajan keskimääräisen työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kesken. Työnantajien ja palkansaajien osuus etuuksien rahoituksesta on lisäksi määritelty niin, että palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu ja työnantajan keskimääräinen työttömyysvakuutusmaksu ovat yhtä suuret.

Rahoituslain 18 §:n 5 momentin mukaan työnantajan työttömyysvakuutusmaksu porrastetaan siten, että siihen osaan palkkasummasta, joka ei ylitä 2 125 500 euroa, kohdistuva maksu on neljäsosa ilmaistuna täysinä prosenttiyksikön sadasosina lähimpään viiteen sadasosaan pyöristettynä siihen palkkasumman osaan kohdistuvasta maksusta, joka ylittää 2 125 500 euroa. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu on kuitenkin aina vähintään 0,10 prosenttia palkasta.

Yrityksen osaomistajan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2020 on 0,65 prosenttia palkasta ja yrityksen osaomistajasta maksettava työnantajan työttömyysvakuutusmaksu on 0,45 prosenttia palkasta. Yrityksen osaomistajan työttömyysvakuutusmaksut on määrättävä siten, että ne vastaavat niiden etuuksien rahoitusta, joihin osaomistajat ovat oikeutettuja. Osaomistajien työttömyysvakuutusmaksuja määrättäessä ei siten oteta huomioon sitä rahoitusosuutta, jonka Työllisyysrahasto maksaa työttömyyskassoille etuuksien rahoitukseen, eikä myöskään eläkkeiden rahoitukseen Valtiokonttorille maksettavaa määrää. Sen sijaan yksityisten alojen eläkejärjestelmään tilitettävä niin kutsuttu ETK-maksu sisältyy maksun perusteeseen, ja muodostaa siitä suurimman osan.

Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksu on vuonna 2020 0,45 prosenttia palkasta palkkasumman 2 125 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 0,99 prosenttia.

Yliopistoille on vuoden 2012 alusta voimaan tulleella lainmuutoksella (1332/2011) säädetty oma työttömyysvakuutusmaksunsa. Sitä koskevan hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi työttömyyssetuuksien rahoituksesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta (HE 87/2011 vp) mukaan yliopiston työttömyysvakuutusmaksua on esitetty yleistä työttömyysvakuutusmaksua alhaisemmaksi, koska yliopistolain voimaansaattamista koskevan lain (559/2009) 11 §:n mukaan ennen vuotta 1980 syntyneet työntekijät jäävät valtion eläketurvan piiriin eikä heidän osaltaan työnantajan työttömyysvakuutusmaksua käytetä työttömyysajalta kertyvän eläkkeen rahoitukseen. Yliopiston työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2020 on 0,45 prosenttia palkasta palkkasumman 2 125 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,21 prosenttia palkasta.

Rahoituslain 18 §:n 6 momentin mukaan työnantajan työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun maksuprosentit vahvistetaan kalenterivuodeksi kerrallaan. Työllisyysrahaston tulee tehdä seuraavan vuoden maksuja koskeva esitys sosiaali- ja terveysministeriölle elokuun loppuun mennessä.

Ostavastuumaksu

Työttömyysturvan omavastuumaksun on velvollinen maksamaan työnantaja, joka on työtapa- turma- ja ammattitautilain (459/2015) mukaan velvollinen vakuuttamaan työntekijänsä, sekä valtion kirjanpitoyksikkö ja liikelaitos, jonka irtisanomisvuotta edeltäneen vuoden työttömyysvakuutusmaksun perusteena ollut palkkasumma tai sitä vastaava valtion kirjanpitoyksikön tai liikelaitoksen palkkasumma on vähintään 2 125 500 miljoonaa euroa.

Maksuvelvollisuus syntyy, jos työsuhteen irtisanomisesta tai työntekijän lomauttamisesta johdettava työttömyys jatkuu niin, että henkilölle syntyy oikeus työttömyysturvalain (1290/2002) mu-

kaisiin lisäpäiviin tai jos henkilöllä työsuhteen irtisanomisesta johtuva 61 vuoden iän täyttämisen jälkeen alkanut oikeus työttömyyspäivärahaan jatkuu hänen täytettyään 64 vuotta tai hän on alkanut saada vanhuuseläkettä 63 vuotta täytettyään ja työttömyyspäiväraha on jatkunut vanhuuseläkkeelle siirtymiseen saakka.

Työnantaja ei ole velvollinen maksamaan omavastuumaksua, jos työsuhde on päätynyt ennen kuin henkilö on täyttänyt 56 vuotta, työsuhde on kestänyt alle kolme vuotta, työsuhde on irtisanottu työsopimuslain (55/2001) 7 luvun 2 §:n perusteella tai purettu työsopimuslain 8 luvun 1 §:n perusteella työntekijästä johtuvasta muusta kuin terveydellisestä syystä, työntekijä on työsuhteen päättämisen jälkeen täyttänyt uudelleen työttömyysturvalain mukaisen työssäoloehdon muun kuin alun perin irtisanoneen työnantajan palveluksessa tai työntekijä on omasta aloitteestaan ja ilman työnantajan myötävaikutusta irtisanoutunut.

Omavastuumaksun perusteena on se etuusmenoa vastaava määrä, joka irtisanotulle tai lomautetulle työntekijälle tulisi ansiopäivärahan suuruisena maksettavaksi siitä lukien, kun hänen oikeutensa lisäpäiviin alkaa, siihen saakka, kunnes hän täyttää 64 vuotta, kuitenkin vähintään yhden vuoden etuusmenoa vastaava määrä.

Jos päivärahoikeus on alkanut 61 vuoden iän täyttämisen jälkeen, omavastuumaksun perusteena on se ansiopäivärahan suuruista etuusmenoa vastaava määrä, jolta ajalta irtisanotulle työntekijälle on maksettu työttömyysetuutta työsuhteen päättymisestä siihen saakka, kunnes hän täyttää 64 vuotta.

Täysimääräinen omavastuumaksu on 90 prosenttia omavastuumaksun perusteena olevasta etuusmenosta. Täysimääräinen omavastuumaksu peritään, jos yrityksen palkkasumma on vähintään 34 008 000 euroa. Jos palkkasumma on tätä pienempi, omavastuumaksu alenee lineaarisesti siten, että omavastuumaksua ei peritä, jos palkkasumma on enintään 2 125 500 euroa.

Omavastuumaksu peritään lisäpäiväoikeuden alkaessa tai irtisanotun työntekijän täytettyä 64 vuotta.

Palkansaaajan työttömyysvakuutusmaksun peruste

Työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 19 §:ssä on säännökset siitä, mitkä suoritukset otetaan huomioon työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevina työansioina. Periaatteena on, että vakuutetaan työntekoa ja työnteosta saatua ansiota. Työansiota määrättäessä otetaan huomioon palkka, tulospalkkio tai muu vastike, joka on maksettu tai sovittu maksettavaksi korvauksena työstä. Työeläkelakien soveltamisen yhteydessä on tullut esille tarpeita täsmentää säännöksiä eläkkeeseen oikeuttavista työansioista tietyiltä osin.

Rahoituslaissa ei ole erityissäännöstä työpanokseen perustuvasta osingosta, joten yhtiön osakkaalle maksettua osinkoa, silloinkaan kun se perustuu työpanokseen, ei pidetä eläkkeen perusteena olevana työansiona. Muun kuin osakkaan (esim. osakkaan intressipiiriin kuuluvan henkilön) työpanokseen perustuva osinko katsotaan sen henkilön eläkkeen perusteena olevaksi työansioiksi, jonka työpanoksesta on kysymys. Työttömyysvakuutusmaksun perusteena oleva työansio on vastiketta työnteosta. Työpanokseen perustuva osinko perustuu työntekoon, työpanokseen. Siten työpanokseen perustuva osinko on luonteeltaan palkkaan verrattava suoritus, joka maksetaan työpanososingon muodossa. Rahoituslakia olisi perusteltua täsmentää siten, että myös työpanokseen perustuva osinko luettaisiin työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevaan työansioon.

Osakepalkkiot ovat pääsääntöisesti vastiketta työstä. Osakepalkkiot jäävät kuitenkin työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevan työansion ulkopuolelle, jos palkkio annetaan työnantajan yhtiön tai sen kanssa samaan konserniin tai muuhun vastaavaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvan yhtiön viranomaisen valvonnan alaisessa arvopaperipörssissä noteerattuina osakkeina, sijoitustalletuksena tai muulla vastaavalla tavalla, taikka osakkeiden sijasta osin tai kokonaan rahana, ja palkkiona saatavan edun arvo riippuu kyseisten osakkeiden arvon kehityksestä palkkion lupaamisen jälkeisenä, vähintään vuoden mittaisena aikana. Soveltamiskäytännössä tulkinnallisia tilanteita on aiheutunut siitä, milloin osakepalkkio katsotaan annetuksi ja miten vuoden odotusaika lasketaan. Lakia tulisi täsmentää tältä osin.

Työsuhdeoption käyttämisestä syntyvää etua ei lähtökohtaisesti pidetä vastikkeena työstä, koska työsuhdeoptiosta saatavan edun arvo määräytyy osakkeen arvonkehityksen perusteella eikä työntekijän työpanoksella ole välitöntä vaikutusta työsuhdeoptiosta saatavan edun määrään. Jos osakkeen sovittu merkintähinta option luovutusajankohtana on kuitenkin selvästi alempi kuin osakkeen markkinahinta, työsuhdeoptiosta saatavan edun määrä ei muodostu pääasiassa osakkeiden kurssikehityksen perusteella tulevaisuudessa vaan työntekijä saa selvästi arvioitavissa olevan rahanarvoisen edun jo optio-oikeuden luovutushetkellä. Tällöin työntekijän option luovutusajankohtana saamaa etua pidetään soveltamiskäytännössä vastikkeena työstä. Lakia tulisi täsmentää sen osalta, missä tilanteissa työsuhdeoptiosta saatu etu otetaan huomioon työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevissa työansioissa.

Perusturvaan tilittävä työttömyysvakuutusmaksukertymä

Rahoituslain 23 §:n perusteella Työllisyysrahasto tilittää vuosittain palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kertymästä Kansaneläkelaitokselle työttömyysturvan peruspäivärahan rahoitukseen määrän, joka keskimäärin vastaa työttömyyskassoihin kuulumattomien työntekijöiden palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuista kertyvää määrää. Rahoituslakia muutettiin lailla 1076/2018 vuoden 2019 alusta siten, että Työllisyysrahaston tilittämä määrä on enintään peruspäivärahamenon verran.

Hallituksen esityksen (HE 161/2018) perusteluiden mukaan työttömyyskassaan kuulumattomien palkansaajien työttömyysvakuutusmaksun tuotosta tilittäisiin Kansaneläkelaitokselle edelleen työttömyyskassoihin kuulumattomien palkansaajien työttömyysvakuutusmaksuista kertyvää määrää ja lisäksi 50,3 miljoonaa euroa vuodessa, kuitenkin enintään määrä, joka vastaisi ennakoitua peruspäivärahamenoa. Lain 23 §:n 2 momenttia tulisi täsmentää sen osalta, että tilitysten yhteismäärä olisi enintään peruspäivärahamenon verran.

2 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

2.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan vahvistettavaksi vuoden 2021 työttömyysvakuutusmaksujen määrät. Työttömyysvakuutusmaksuilla rahoitetaan työttömyysturvamenoja ja maksut on vahvistettava siten, että Työllisyysrahasto voi suoriutua sen vastattavana olevien maksuosuuksien siirroista.

Palkansaajien työttömyysvakuutusmaksua ja työnantajien keskimääräistä työttömyysvakuutusmaksua ehdotetaan korotettavaksi yhteensä 0,32 prosenttiyksikköä. Tällöin palkansaajan maksu olisi 1,40 prosenttia ja työnantajan maksu 0,50 prosenttia palkasta palkkasumman 2 169 000 euroon asti ja sen yltävältä osalta 1,90 prosenttia. Ehdotetuilla työttömyysvakuutusmaksuilla Työllisyysrahasto arvioi oman talousennusteensa perusteella tuloksensa olevan noin 582 miljoonaa euroa alijäämäinen vuonna 2021. Rahaston suhdannepuskurin määrä olisi silloin noin

HE 156/2020 vp

228 miljoonaa euroa vuoden 2021 lopussa. Suhdannepuskurin enimmäiskoko olisi noin 2 075 miljoonaa euroa.

Vastaava suhteellinen muutos ehdotetaan tehtäväksi myös yrityksen osaomistajien, valtion liikelaitosten ja yliopistojen työttömyysvakuutusmaksujen määriin. Yliopistojen työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,50 prosenttia palkasta palkkasumman 2 169 000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,38 prosenttia palkasta. Yrityksen osaomistajan maksu olisi 0,65 prosenttiyksikköä ja työnantajan maksu 0,50 prosenttia palkasta. Valtion liikelaitoksen maksu olisi 0,50 prosenttia palkasta palkkasumaan 2 169 000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,15 prosenttia.

Esityksessä ehdotetaan korotettavaksi omavastuumaksussa sovellettavat palkkasummarajat työttömyysvakuutusmaksun palkkasummarajaa vastaavasti vuoden 2020 palkkakertoimella. Täysimääräinen omavastuumaksu perittäisiin, jos yrityksen palkkasumma olisi vähintään 34 704 000 euroa. Jos palkkasumma olisi tätä pienempi, omavastuumaksu alenisi lineaarisesti siten, että omavastuumaksua ei perittäisi, jos palkkasumma olisi enintään 2 169 000 euroa.

Rahoituslakiin ehdotetaan otettavaksi säännös työpanokseen perustuvan osingon lukemisesta työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevaan työansioon. Lisäksi säännöksiä työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevista työansioista ehdotetaan täsmennettäväksi työsuhdeoptioiden ja osakepalkkioiden osalta. Myös perusturvaan tilitettävää työttömyysvakuutuskertymää koskevaa säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi.

2.2 Pääasialliset vaikutukset

Työttömyysvakuutusmaksut

Työllisyysrahaston arvion mukaan, joka on tehty valtiovarainministeriön talousennusteilla, Työllisyysrahaston alijäämän arvioidaan olevan 621 miljoonaa euroa vuonna 2021. Tänä vuonna tuloksen arvioidaan olevan noin 885 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kun suhdannepuskurissa arvioidaan olevan varoja vuoden 2020 lopussa 784 miljoonaa euroa, arvioidaan puskurissa olevan vuoden 2021 lopussa varoja 162 miljoonaa euroa valtiovarainministeriön ennusteen mukaan.

Alla olevassa taulukossa on valtiovarainministeriön ja Työllisyysrahaston talousennusteilla tehdyt arviot Työllisyysrahaston tuloksesta ja suhdannepuskurin koosta vuodelle 2021. Lisäksi taulukossa on riskiskenaario, joka on tehty 11,5 %:n työttömyysasteella.

Taulukko 1. Arvio vuoden 2021 Työllisyysrahaston tuloksesta ja suhdannepuskurin koosta eri talousennusteilla.

	Arvio kaudentuloksesta (milj. euroa)	Arvio suhdannepuskurin koosta (milj. euroa)	Arvio työttömyysasteesta
Valtiovarainministeriön talousennuste (27.8.2020)	-621	162	9,0 %
Työllisyysrahaston talousennuste	-582	228	8,5 %
Riskiskenaario	-1 345	-720	11,5 %

HE 156/2020 vp

Työllisyysrahasto arvioi työnantajan maksuja kertyvän 1 143 miljoonaa euroa (1 005 miljoonaa euroa vuonna 2020) ja palkansaajan maksuja noin 1 205 miljoonaa euroa (1 055 miljoonaa euroa vuonna 2020). Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun korotus 0,15 prosenttiyksiköllä nostaa maksutuottoa arviolta 129 miljoonalla eurolla ja työnantajan keskimääräisen työttömyysvakuutusmaksun korotus 0,17 prosenttiyksiköllä nostaa maksutuottoa noin 140 miljoonalla eurolla.

Työttömyysvakuutusmaksu on sekä työnantajan että palkansaajan verotuksessa vähennettävä meno. Tässä esityksessä ehdotettujen muutosten arvioidaan vähentävän ansiotuloveroja yhteensä noin 50 miljoonalla eurolla josta valtion osuus on 16 miljoonaa euroa, kuntien osuus on 32 miljoonaa euroa, seurakuntien osuus on 1 miljoonaa euroa ja Kansaneläkelaitoksen osuus on 1 miljoonaa euroa. Lisäksi ehdotettujen muutosten arvioidaan vähentävän yhteisöverotuloja yhteensä 22 miljoonalla eurolla josta valtion osuus on 13 miljoonaa euroa ja kuntien osuus on 9 miljoonaa euroa.

Palkansaajamaksun tuotosta tilitetään Kansaneläkelaitokselle peruspäivärahojen rahoitukseen osa, joka vastaa kassaan kuulumattomien osuutta palkansaajamaksun tuotosta. Ehdotetulla maksulla peruspäivärahojen rahoitukseen tilitetään vuonna 2021 arviolta 241 miljoonaa euroa.

Alla olevasta taulukosta voidaan nähdä työttömyysvakuutusmaksujen tason muutokset vuosina 2015—2020. Lisäksi taulukkoon on lisätty Työllisyysrahaston suhdannepuskurin koon muutokset vuosina 2015—2019.

Taulukko 2. Työttömyysvakuutusmaksujen tason ja suhdannepuskurin koon muutokset.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ehdotus vuodelle 2021
Työttömyysvakuutusmaksut (%)							
• palkansaaja	0,65	1,15	1,60	1,90	1,50	1,25	1,40
• työnantaja							
- alempi maksu	0,80	1,0	0,8	0,65	0,50	0,45	0,50
- ylempi maksu	3,15	3,90	3,30	2,60	2,05	1,70	1,90
- keskimääräinen maksu	2,33	2,85	2,40	1,91	1,50	1,26*	1,42*
• yhteensä	2,98	4,00	4,00	3,81	3,00	2,51	2,82
Suhdannepuskurin koko (miljoonaa euroa)	-686	-466	106	969	1 668	784**	162**

* Työnantajan keskimääräinen maksu perustuu tilastojen pohjalta tehtyyn laskennalliseen arvioon ja voi poiketa hieman palkansaajien maksusta. Keskimääräisen maksun toteuma voi myös poiketa hieman arviosta, sillä eri maksuluokkiin kuuluvien työnantajien palkkasummien suhteet vaihtelevat hieman vuositasolla.

** Valtiovarainministeriön talousennusteen mukainen arvio.

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun peruste

Työpanokseen perustuvien osinkojen katsominen vastikkeeksi työstä ja lukeminen mukaan työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevaan työansioon laajentaisi työttömyysvakuutus-

maksun piiriin kuuluvien suoritusten alaa nykyisestä ja kasvattaisi vakuutettavaa palkkasummaa. Työsuhdeoptiota ja osakepalkkiota koskevat täsmennykset saattaisivat käytännössä jonkin verran kaventaa työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevaa palkkasummaa. Nykyisin alihintainen työsuhdeoptioetu luetaan rahoituslakia sovellettaessa työttömyysvakuutusmaksun perusteena oleviin työansioihin riippumatta siitä, milloin optio tosiasiallisesti käytetään. Jatkossa työttömyysvakuutusmaksun perusteena oleviin työansioihin luettaisiin sellaiset alihintaiset työsuhdeoptioedut, jotka tosiasiallisesti käytettäisiin vuoden kuluessa työsuhdeoption antamisesta. Arvioita tällaisten työsuhdeoptioetujen lukumäärästä ei ole saatavissa. Työllisyysrahaston arvon mukaan työsuhdeoptioista määrättiin työttömyysvakuutusmaksuja yhteensä 8 686,75 euroa vuonna 2019, joka on noin 0,0003 % kaikista määrättyistä työttömyysvakuutusmaksuista vuodelta 2019. Muutoksen vaikutus työttömyysvakuutusmaksujen kertymään arvioidaan olevan erittäin vähäinen.

Työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevaan työansioon liittyvät muutokset selkeyttäisivät tulkintaa siitä, mitä suorituksia pidetään vastikkeena työstä. Muutokset edellyttäisivät tulorekisterin määrittelyjen muuttamista. Tiedot työpanososingoista eivät tule tulorekisterin rajapinnan kautta automaattisesti Työllisyysrahastolle, koska työpanososingot eivät ole nykyisin työeläkevakuutettavaa eläkkeen perusteena olevaa työansiota.

Työpanokseen perustuvien osinkojen lukeminen mukaan työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevaan työansioon laajentaisi vakuutettavien ansioiden piiriä nykyisestä ja edellyttäisi työnantajalta työttömyysvakuutusmaksun maksamista myös näiden suoritusten osalta. Työnantajan tulisi ilmoittaa työpanokseen perustuvat osingot tulorekisteriin omalla koodilla. Alihintaisia työsuhdeoptioetuja koskeva muutos tarkoittaisi työnantajan kannalta sitä, että työsuhdeoptiosta saatava etu ilmoitettaisiin tulorekisteriin vasta työsuhdeoption käyttöajankohtana eikä option antamisajankohtana, kuten nykyisin.

3 Asian valmistelu

Rahoituslain 18 §:n 6 momentin mukaan Työllisyysrahaston tulee tehdä seuraavan vuoden maksuja koskeva esitys sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle elokuun loppuun mennessä.

Esityksessä ehdotetut työttömyysvakuutusmaksut ovat Työllisyysrahaston esityksen mukaiset. Työllisyysrahaston esityksessä lähtökohtana oli, että valtio osallistuisi myös vuonna 2021 lomautuspäivärahojen rahoitukseen peruspäivärahan suuruisella osuudella. Työllisyysrahaston tekemissä laskelmissa lomautuspäivärahojen valtionosuutta ei kuitenkaan ole huomioitu. Maksuesitys ei ole riippuvainen lomautuspäivärahojen valtionosuudesta ja valtionosuuden huomiointi olisi poikkeuksellista. Tästä syystä ehdotuksessa ei ole mukana lomautuspäivärahojen valtionosuutta. Valtion liikelaitosten ja yliopistojen työttömyysvakuutusmaksut on valmisteltu sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä.

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä. Valmistelun yhteydessä on kuultu valtiovarainministeriötä, keskeisiä työmarkkinajärjestöjä, Suomen Yrittäjät ry:tä, Työllisyysrahastoa, Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry:tä ja Kansaneläkelaitosta.

4 Säännöskohtaiset perustelut

18 §. *Työttömyysvakuutusmaksujen määrä.* Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi vuoden 2021 työttömyysvakuutusmaksusta ja vuonna 2021 sovellettavista palkkasummaraajoista. Palkkasummarajojen tarkistamiskäytäntöä muutettiin lailla 970/2013 siten, että laissa olevat palkkasummat muutetaan vastaamaan edellisen vuoden palkkakerrointa. Vahvistettaessa

vuoden 2021 maksuja palkkasummarajaa korotetaan vuonna 2020 sovellettavalla palkkakertoimella.

Palkansaajan ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksuja ehdotetaan muutettavaksi siten, että palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua korotettaisiin 0,15 prosenttiyksikköä ja työnantajan keskimääräistä työttömyysvakuutusmaksua korotettaisiin 0,17 prosenttiyksikköä. Esitys merkitsee palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun korotusta 1,25 prosenttiyksiköstä 1,40 prosenttiyksikköön ja työnantajan keskimääräisen työttömyysvakuutusmaksun korotusta 1,26 prosenttiyksiköstä 1,42 prosenttiyksikköön. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,50 prosenttia palkkasumman 2 169 000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,90 prosenttia. Työttömyysvakuutusmaksun kokonaismäärä nousisi 0,32 prosenttiyksikköä vuoden 2020 tasosta. Ehdotulla työttömyysvakuutusmaksulla Työllisyysrahasto arvioi, valtiovarainministeriön talousennusteen mukaan, että vuoden 2021 tulos olisi noin 621 miljoonaa euroa alijäämäinen. Rahaston suhdannepuskurissa olisi siten vuoden 2021 lopussa varoja noin 162 miljoonaa euroa. Suhdannepuskurin enimmäiskoko olisi noin 1 953 miljoonaa euroa.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi yrityksen osaomistajan palkansaajamaksusta ja yrityksen osaomistajasta maksettavasta työnantajan työttömyysvakuutusmaksusta. Lain 14 ja 16 §:n mukaan osaomistajien työttömyysvakuutusmaksut on määrättävä siten, että ne vastaavat niiden etuuksien rahoitusta, joihin osaomistajat ovat oikeutettuja. Osaomistajien työttömyysvakuutusmaksuja määrättäessä ei siten oteta huomioon sitä rahoitusosuutta, jonka Työllisyysrahasto maksaa työttömyyskassoille etuuksien rahoitukseen, eikä myöskään eläkkeiden rahoitukseen valtiokonttorille maksettavaa määrää. Yrityksen osaomistajan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuksi vuonna 2021 ehdotetaan 0,65 prosenttia palkasta ja yrityksen osaomistajasta maksettavaksi työnantajan työttömyysvakuutusmaksuksi 0,50 prosenttia palkasta.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi valtion liikelaitosten työttömyysvakuutusmaksusta. Voimassaolevan lain 12 §:n 2 momentissa säädetään, että velvollisuus työttömyysvakuutusmaksun maksamiseen on myös valtion liikelaitoksella, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia (1062/2010). Maksun määrässä otetaan huomioon Työllisyysrahaston työttömyyskassoille ja Koulutusrahastolle maksamat rahoitusosuudet sekä Työllisyysrahaston hallintokulut. Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksuksi vuonna 2021 ehdotetaan 0,50 prosenttia palkasta palkkasumman 2 169 000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,15 prosenttia palkasta.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan säädettäväksi yliopistojen työttömyysvakuutusmaksusta. Yliopistolain voimaantulon jälkeen annetun lain (559/2009) 11 §:n mukaan ennen vuotta 1980 syntyneet työntekijät jäävät valtion eläketurvan piiriin. Heidän osaltaan työnantajan työttömyysvakuutusmaksua ei käytetä työttömyysajalta kertyvän eläkkeen rahoitukseen. Tästä syystä vakuutusperiaatteen mukaisesti yliopistojen maksua esitetään yleistä työttömyysvakuutusmaksua alhaisemmaksi. Yliopistojen työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2021 olisi 0,50 prosenttia palkasta palkkasumman 2 169 000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,38 prosenttia palkasta.

Pykälän 5 momentin palkkasummarajoja ehdotetaan korotettaviksi vuonna 2020 sovellettavalla palkkakertoimella. Muutoin säännös vastaa voimassa olevaa lakia.

19 §. *Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun peruste.* Pykälän 1 momentissa luetellaan tiettyjä suorituksia, jotka luetaan työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevaan työansioon. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 kohta, jonka mukaan tuloverolain 33 b §:n 3 momentissa tarkoitettu työpanokseen perustuva osinko katsottaisiin vastikkeeksi työstä ja luettaisiin mukaan työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevaan työansioon.

Verotuksessa työpanokseen perustuva osinko on ansiotulona verotettavaa palkkaa tai työkorvausta siltä osin kuin osingon jakoperusteena on osingonsaajan tai tämän intressipiiriin kuuluvan henkilön työpanos. Tuloverolain 33 b §:n 3 momentin mukaan, sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään osingon veronalaisuudesta, osinko on ansiotuloa, jos osingon jakoperusteena yhtiöjärjestyksen määräyksen, yhtiökokouksen päätöksen, osakassopimuksen tai muun sopimuksen mukaan on osingonsaajan tai tämän intressipiiriin kuuluvan henkilön työpanos. Osinko on sen henkilön tuloa, jonka työpanoksesta on kysymys.

Pykälän 2 momentin 12 kohdan mukaan vastikkeena työstä ei pidetä yhtiön osakkaan nostamaa voitto-osuutta tai osinkoa. Rahoituslaissa ei ole säännöstä työpanokseen perustuvasta osingosta, joten yhtiön osakkaalle maksettua osinkoa, silloinkaan kun se perustuu työpanokseen, ei lueta mukaan työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevaan työansioon. Muun kuin osakkaan, esimerkiksi osakkaan intressipiiriin kuuluvan henkilön, työpanokseen perustuva osinko katsotaan lakia sovellettaessa sen henkilön työansioksi, jonka työpanoksesta on kysymys.

Työpanokseen perustuva osinko perustuu työntekoon, työpanokseen. Työpanokseen perustuva osinko on työstä maksettavaan vastikkeeseen verrattava suoritus, joka maksetaan osingon, työpanososingon, muodossa. Lain mukaan vakuutetaan työnteosta saatua vastiketta. Näin ollen työpanokseen perustuva osinko ehdotetaan luettavaksi mukaan työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevaan työansioon.

Lisäyksen jälkeen säädettäisiin eri lainkohdissa erilaisten osinkona maksettavien suoritusten kuulumisesta työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevaan työansioon. Työpanokseen perustuvasta osingosta säädettäisiin 1 momentin uudessa 4 kohdassa ja työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuuden ulkopuolelle jäävästä osingosta 2 momentin 12 kohdassa. Jotta säännösten keskinäinen suhde ja soveltaminen olisi selvä, 2 momentin 12 kohtaa olisi tarpeen täsmentää niin, että säännöksestä käy ilmi, että sitä sovelletaan, ellei 1 momentin 4 kohdasta muuta johdu.

Ehdotettu uusi säännös toisi lain piiriin sellaisen osakeyhtiön ja osuuskunnan osakkeille tai osuuksille jakaman osingon ja ylijäämän, johon sovelletaan tuloverolain 33 b §:n 3 momentin säännöksiä. Muun kuin osakkaan, esimerkiksi osakkaan intressipiiriin kuuluvan henkilön, työpanokseen perustuva osinko katsotaan rahoituslakia sovellettaessa sen henkilön työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevaksi työansioksi, jonka työpanoksesta on kysymys, joten tältä osin uusi säännös ei toisi muutosta nykytilaan. Ehdotettu uusi säännös ei toisi muutosta rahoituslain alaisten ansioiden määrittelyyn muiden osinkojen kuin säännöksessä tarkoitettujen työpanososinkojen osalta. Verotuksessa työpanososinkoa voivat jakaa osakeyhtiöt, osuuskunnat, kotimainen säästöpankki, keskinäinen vakuutusyhtiö ja vakuutusyhdistys.

Pykälän 2 momentin 4 kohdassa säädetään työsuhdeoption käyttämisestä syntyvästä edusta. Kohdassa olevaa viittausta ehdotetaan täsmennettäväksi kohdistumaan tuloverolain 66 §:n 3 momenttiin, ei koko pykälään. Kyseessä olisi tekninen muutos.

Tuloverolaissa tarkoitettu työsuhdeoption käsite on kuitenkin sisällöllisesti laajempi kuin rahoituslaissa tarkoitettu työsuhdeoptio. Verotuksessa työsuhdeoptio saattaa käsittää esimerkiksi osakepalkkion, joka rahoituslain mukaan ei ole työsuhdeoptio ja joka lakia sovellettaessa jää lain ulkopuolelle vain tietyin edellytyksin. Rahoituslaissa työsuhdeoptiosta ja osakepalkkiosta säädetään erikseen. Työsuhdeoptiota koskee 2 momentin 4 kohta ja osakepalkkiota 5 kohta. Momentin 4 kohdan sanamuotoa ehdotetaan täsmennettäväksi, jotta rahoituslain ja verotuksessa käytettävän työsuhdeoption käsitteen ero tulisi selvemmin esille. Kohtaan ehdotetaan lisättäväksi 2 momentin 5 kohtaan viittaava täsmennys, joka selventäisi sitä, että 4 kohdan työsuhdeoptiota koskevaa säännöstä sovelletaan, ellei 5 kohdan osakepalkkiota koskevasta säännöksestä

muuta johdu ja kyse ole sellaisesta palkkiosta, jota 5 kohdan mukaan pidetään vastikkeena työstä. Täsmennys vastaisi lain tarkoitusta.

Voimassa olevan 2 momentin 4 kohdan mukaan työsuhdeoption käyttämisestä syntyvää etua ei pidetä vastikkeena työstä. Kohtaan ehdotetaan lisättäväksi uusi säännös, jonka mukaan työsuhdeoption käyttämisestä syntyvä etu kuitenkin olisi, edellä mainitusta pääsäännöstä poiketen, tietyn edellytyksin työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevaa työansiota.

Työsuhdeoption käyttämisestä syntyvää etua ei lähtökohtaisesti pidetä vastikkeena työstä, koska työsuhdeoptiosta saatavan edun arvo määräytyy osakkeen arvonkehityksen perusteella eikä työntekijän työpanoksella ole välitöntä vaikutusta työsuhdeoptiosta saatavan edun määrään. Työntekijän saaman hyödyn määrä ei ole edusta sovittaessa palkan tavoin selkeästi arvioitavissa.

Jos osakkeen sovittu merkintähinta option luovutusajankohtana on kuitenkin selvästi alempi kuin osakkeen markkinahinta, työsuhdeoptiosta saatavan edun määrä ei muodostu pääasiassa osakkeiden kurssikehityksen perusteella tulevaisuudessa vaan työntekijä saa selvästi arvioitavissa olevan rahanarvoisen edun jo optio-oikeuden luovutushetkellä. Tällöin työntekijän option luovutusajankohtana saamaa etua pidetään työntekijän rahoituslakia sovellettaessa vastikkeena työstä. Edun määränä pidetään osakkeen sovittu merkintähinnan ja option luovutusajankohdan mukaisen osakkeen käyvän arvon erotusta.

Jos edellä kuvattu alihintainen työsuhdeoptioetu käytettäisiin ennen kuin option saamisesta on kulunut vuosi, etu ehdotetaan luettavaksi mukaan työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevaan ansioon. Jos alihintainen työsuhdeoptioetu käytettäisiin vasta vähintään vuoden kuluttua option saamisesta, työntekijän työpanoksella ei katsottaisi olevan välitöntä vaikutusta saatavan edun lopulliseen määrään eikä etua pidettäisi vastikkeena työstä.

Työsuhdeoptiosta saatava etu olisi työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevaa työansiota, jos työsuhdeoptiolla merkittävän osakkeen sovittu merkintähinta olisi olennaisesti alempi kuin osakkeen käypä arvo option antamishetkellä ja etu käytettäisiin ennen kuin edun saamisesta on kulunut vähintään vuosi. Olennainen ero määriteltäisiin tapauskohtaisesti. Osakkeen sovittu merkintähinnan voitaisiin katsoa alittavan selvästi osakkeen käyvän arvon, jos sovittu merkintähinta olisi alle 50 %:a option antamisajankohdan mukaisesta osakkeen käyvästä arvosta.

Alihintaisesta työsuhdeoptioedusta muodostuvan rahoituslain alaisen edun määrä arvioitaisiin optio-oikeuden luovutusajankohdan mukaan, mutta etu otettaisiin huomioon työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevana ansiona vasta optioedun käyttöajankohtana, ei option antamisajankohtana. Työnantajan tulisi option käyttöajankohtana tarkastella, onko optiota luovutettaessa sovittu osakkeen merkintähinta olennaisesti alempi kuin option antamisajankohdan mukainen osakkeen käypä arvo ja onko alihintainen optioetu käytetty ennen kuin optioedun antamisesta on kulunut vähintään vuosi. Alihintaisesta työsuhdeoptioedusta rahoituslain alaisena edun määränä pidettäisiin osakkeen sovittu merkintähinnan ja option luovutusajankohdan mukaisen osakkeen käyvän arvon erotusta. Työnantajan tulisi ilmoittaa työsuhdeoption käyttöajankohtana rahoituslain alaisen edun osuus tulorekisteriin.

Pykälän 3 momentin 5 kohdassa säädetään osakepalkkioista. Arvopaperipörssi -termi ehdotetaan päivittäväksi rahoitusvälinelakia vastaavaksi. Arvopaperipörssi -termin tilalle tulisi muuttaa säännelty markkina ja monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä. Nämä määritelmät ovat kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (1070/2017, rahoitusvälinelaki). Termien muuttaminen olisi tekninen muutos.

Momentin 5 kohdan sanamuotoa ehdotetaan lisäksi täsmennettäväksi niin, että palkkiona saatavan edun arvon tulee palkkion lupaamisen ja antamisen välisenä aikana määräytyä säännöksessä tarkoitettujen osakkeiden arvonkehityksen perusteella vähintään vuoden mittaisena aikana (vuoden odotusaika).

Osakepalkkiosäännöksessä tarkoitettun vuoden odotusajan tarkastelujakson katsottaisiin alkavan palkkion lupaamisesta ja päättyvän palkkion antamiseen. Palkkio katsottaisiin annetuksi, kun henkilö saa omistusoikeuden palkkioon. Osakkeisiin liittyvä luovutusrajoitus ei vaikuttaisi palkkion antamisen ajankohtaan.

Jos kuitenkin osakepalkkiota rasittaisi omistusoikeuden siirtymisen jälkeen, esimerkiksi työsuhteen jatkumiseen tai työnantajayhtiön tulostavoitteen täyttymiseen liittyvä, ehdollinen palautusvelvollisuus ja lisäksi osakkeen luovutusrajoitus, osakepalkkio katsottaisiin annetuksi vasta, kun ehdollinen palautusvelvollisuus ja luovutusrajoitus päättyvät ja osakepalkkio jää henkilön omistukseen ja vallintaan.

23 §. *Perusturvaan tilitettävä työttömyysvakuutusmaksukertymä.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että momentissa huomioitaisiin 1 momentissa säädetty palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kertymästä työttömyysturvan peruspäivärahan rahoitukseen tilitettävä enimmäismäärä. Pykälän 1 momentin mukaan Työllisyysrahasto tilittää Kansaneläkelaitokselle palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kertymästä työttömyysturvan peruspäivärahoitukseen määrän, joka keskimäärin vastaa työttömyyskassoihin kuulumattomien palkansaajien osuutta työttömyysvakuutusmaksuista kertyvää määrää kuitenkin siten, että tilitettävä määrä on enintään peruspäivärahamenon verran. Työllisyysrahasto tilittää Kansaneläkelaitokselle 2 momentin mukaan lisäksi peruspäivärahan rahoitukseen vuosittain 50,3 miljoonaa euroa. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi 1 momentin mukainen maininta siitä, että Työllisyysrahaston Kansaneläkelaitokselle 1 ja 2 momentin mukainen tilitettävä yhteismäärä on enintään peruspäivärahamenon verran. Muutos tehtäisiin selvyuden vuoksi ja se vastaisi nykyistä tilityskäytäntöä.

24 §. *Maksuvelvollisuus.* Pykälän 1 momentin johtolauseessa mainittu palkkasummaraja muutettaisiin vastaamaan vuonna 2020 sovellettavaa palkkakerrointa.

Pykälän 1 ja 2 kohta vastaavat voimassa olevaa lakia.

24 a §. *Omvastuumaksun määrä.* Pykälän 3 momentissa säädetyt palkkasummarajat ehdotetaan muutettaviksi vastaamaan vuonna 2020 sovellettavaa palkkakerrointa.

5 Lakia alemman asteinen sääntely

Rahoituslain 19 §:ään tehtävät muutokset edellyttävät vastaavia muutoksia myös valtioneuvoston asetukseen työttömyysetuutta määrättäessä huomioon otettavasta tulosta (1332/2002). Asetuksen 2 §:ssä säädetään vakiintunutta palkkaa tai siinä huomioon otettavista tuloista. Rahoituslakia vastaavasti asetuksen 2 §:ään ehdotetaan lisättäväksi työpanokseen perustuva osinko luettavaksi mukaan vakiintuneeseen palkkaan tai siinä huomioon otettavaksi tuloksi.

Asetuksen 3 §:ssä säädetään muista tuloista, joita ei oteta huomioon vakiintunutta palkkaa määritettäessä. Asetukseen ehdotetaan lisättäväksi vastaavat säädökset työsuhteoptiota ja osakepalkkiota koskien kuin rahoituslakiin. Lisäksi vastaavat säädökset ehdotetaan lisättäväksi asetuksen 8 ja 9 §:ään koskien sovittelussa huomioon otettavia työn perusteella saatuja ansiotuloja.

6 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2021.

7 Suhde muihin esityksiin

Esitys liittyy valtion vuoden 2021 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 18 §:n 1—5 momentti, 19 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta ja 2 momentin 4, 5 ja 12 kohta, 23 §:n 2 momentti, 24 §:n 1 momentti ja 24 a §:n 3 momentti,

sellaisina kuin sellaisina kuin ne ovat, 18 §:n 1—5 momentti ja 24 a §:n 3 momentti laissa 1223/2019, 19 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta laissa 1181/2005 ja 2 momentin 4, 5 ja 12 kohta laissa 943/2010, 23 §:n 2 momentti laissa 522/2018 ja 24 §:n 1 momentti laeissa 1223/2019 ja 1419/2019, sekä

lisätään 19 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 1181/2005, uusi 4 kohta seuraavasti:

18 §

Työttömyysvakuutusmaksujen määrä

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2021 on 1,40 prosenttia palkasta. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu on porrastettu työnantajan maksaman palkkasumman mukaan siten, että vuonna 2021 se on 0,50 prosenttia palkasta palkkasumman 2 169 000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,90 prosenttia palkasta.

Yrityksen osaomistajan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2021 on 0,65 prosenttia palkasta ja yrityksen osaomistajasta maksettava työnantajan työttömyysvakuutusmaksu on 0,50 prosenttia palkasta.

Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2021 on 0,50 prosenttia liikelaitoksen liiketoiminnasta maksamien palkkojen yhteismäärästä palkkasumman 2 169 000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,15 prosenttia palkasta.

Yliopistolain (558/2009) 1 §:ssä tarkoitetun yliopiston työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2021 on 0,50 prosenttia palkasta palkkasumman 2 169 000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,38 prosenttia palkasta.

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu ja työnantajan keskimääräinen työttömyysvakuutusmaksu ovat yhtä suuret. Palkansaajan ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksujen muutokset jakautuvat tasan työnantajan keskimääräisen työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kesken. Työnantajan keskimääräisessä maksussa otetaan huomioon myös omavastuumaksu. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu porrastetaan siten, että siihen osaan palkkasummasta, joka ei ylitä 2 169 000 euroa, kohdistuva maksu on neljäsosa siihen palkkasumman osaan kohdistuvasta maksusta, joka ylittää 2 169 000 euroa. Edellä mainittu neljäsosa ilmaistaan täysinä prosenttiyksikön sadasosina lähimpään viiteen sadasosaan pyöristettynä.

19 §

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun peruste

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevana palkkana pidetään työ- tai virkasuhteessa saatua palkkaa, tulospalkkiota tai muuta vastiketta, joka on maksettu tai sovittu maksettavaksi korvauksena työstä. Tällainen vastike katsotaan palkaksi myös silloin, kun sen maksaa työntekijälle työnantajan sijasta konkurssipesä, palkkaturvalaissa tarkoitettu palkkaturvasta huolehtiva viranomainen tai muu maksaja (*sijaismaksaja*). Palkkaan luetaan myös työstä maksettava vastike, joka on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi:

2) vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitetun sairauskassan maksamalla päivärahalta, jota työntekijä saa laissa säädetyn tai työehto- tai muussa sopimuksessa sovitun palkan sijasta;

3) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) mukaisella yksityisen hoidon tuella tai vastaavalla muulla valtion tai kunnan maksamalla tuella; taikka

4) tuloverolain 33 b §:n 3 momentissa tarkoitettuna työpanokseen perustuvana osinkona.

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevana palkkana ei kuitenkaan pidetä muun muassa:

4) tuloverolain 66 §:n 3 momentissa tarkoitettua työsuhdeoption käyttämisestä syntyvää etua tai sellaista työsuhteeseen perustuvaa suoritusta, joka määräytyy yhtiön osakkeen arvon muutoksen perusteella, ellei työsuhdeoptiolla merkittävän osakkeen sovittu merkintähinta olennaisesti alita osakkeen käypää arvoa työsuhdeoption antamishetkellä ja tällaista työsuhdeoptiota käytetä vuoden kuluessa työsuhdeoption antamisesta, tai ellei kyse ole sellaisesta palkkiosta, jota 5 kohdan perusteella pidetään vastikkeena työstä;

5) palkkiota, joka annetaan työnantajayhtiön tai sen kanssa samaan konserniin tai muuhun vastaavaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvan yhtiön viranomaisen valvonnan alaisella säännellyllä markkinalla tai viranomaisen valvonnan alaisessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä noteerattuina osakkeina, sijoitustalletuksena tai muulla vastaavalla tavalla, taikka osakkeiden sijasta osin tai kokonaan rahana, jos tällaisen palkkiona saatavan edun arvo riippuu kyseisten osakkeiden arvon kehityksestä vähintään vuoden ajan palkkion lupaamisen ja antamisen välisenä aikana;

12) yhtiön osakkaan nostamaa voitto-osuutta tai osinkoa, ellei 1 momentin 4 kohdasta muuta johdu.

23 §

Perusturvaan tilitettävä työttömyysvakuutusmaksukertymä

Edellä 1 momentissa tarkoitetun määrän lisäksi Työllisyysrahasto tilittää Kansaneläkelaitokselle peruspäivärahan rahoitukseen vuosittain 50 300 000 euroa. Jos 1 momentin ja tämän momentin mukaisen tilityksen yhteismäärä on suurempi kuin peruspäivärahameno, tilitettävä yhteismäärä on kuitenkin enintään peruspäivärahamenon verran.

HE 156/2020 vp

24 §

Maksuvelvollisuus

Työttömyysturvan omavastuumaksun on velvollinen maksamaan 12 §:ssä tarkoitettu työnantaja sekä valtion kirjanpitoyksikkö ja liikelaitos, jonka irtisanomisvuotta edeltäneen vuoden työttömyysvakuutusmaksun perusteena ollut palkkasumma tai sitä vastaava valtion kirjanpitoyksikön tai liikelaitoksen palkkasumma on vähintään 2 169 000 euroa, jos:

1) työsuhteen irtisanomisesta tai työntekijän lomauttamisesta johtuva työttömyys jatkuu niin, että henkilölle syntyy oikeus työttömyysturvalain 6 luvun 9 §:n 1 momentin mukaisiin lisäpäiviin; tai

2) henkilöllä työsuhteen irtisanomisesta johtuva 61 vuoden iän täyttämisen jälkeen alkanut oikeus työttömyyspäivärahaan jatkuu hänen täytettyään 64 vuotta tai hän on alkanut saada vanhuuseläkettä 63 vuotta täytettyään ja työttömyyspäiväraha on jatkunut vanhuuseläkkeelle siirtymiseen saakka.

24 a §

Omavastuumaksun määrä

Täysimääräinen omavastuumaksu on 90 prosenttia 1 ja 2 momentissa tarkoitettusta etuusmenosta. Täysimääräinen omavastuumaksu peritään, jos yrityksen 24 §:n 1 momentissa tarkoitettu palkkasumma on vähintään 34 704 000 euroa. Jos palkkasumma on tätä pienempi, omavastuumaksu alenee lineaarisesti siten, että omavastuumaksua ei peritä, jos palkkasumma on enintään 2 169 000 euroa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 5.10.2020

Pääministeri

Sanna Marin

Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 18 §:n 1—5 momentti, 19 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta ja 2 momentin 4, 5 ja 12 kohta, 23 §:n 2 momentti, 24 §:n 1 momentti ja 24 a §:n 3 momentti,

sellaisina kuin sellaisina kuin ne ovat, 18 §:n 1—5 momentti ja 24 a §:n 3 momentti laissa 1223/2019, 19 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta laissa 1181/2005 ja 2 momentin 4, 5 ja 12 kohta laissa 943/2010, 23 §:n 2 momentti laissa 522/2018 ja 24 §:n 1 momentti laeissa 1223/2019 ja 1419/2019, sekä

lisätään 19 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 1181/2005, uusi 4 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 §

18 §

Työttömyysvakuutusmaksujen määrä

Työttömyysvakuutusmaksujen määrä

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2020 on 1,25 prosenttia palkasta. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu on porrastettu työnantajan maksaman palkkasumman mukaan siten, että vuonna 2020 se on 0,45 prosenttia palkasta palkkasumman 2 125 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,70 prosenttia palkasta.

Yrityksen osaomistajan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2020 on 0,65 prosenttia palkasta ja yrityksen osaomistajasta maksettava työnantajan työttömyysvakuutusmaksu on 0,45 prosenttia palkasta.

Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2020 on 0,45 prosenttia liikelaitoksen liiketoiminnasta maksamien palkkojen yhteismäärästä palkkasumman 2 125 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 0,99 prosenttia palkasta.

Yliopistolain (558/2009) 1 §:ssä tarkoitetun yliopiston työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2020 on 0,45 prosenttia palkasta palkkasumman 2 125 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,21 prosenttia palkasta.

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2021 on 1,40 prosenttia palkasta. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu on porrastettu työnantajan maksaman palkkasumman mukaan siten, että vuonna 2021 se on 0,50 prosenttia palkasta palkkasumman 2 169 000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,90 prosenttia palkasta.

Yrityksen osaomistajan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2021 on 0,65 prosenttia palkasta ja yrityksen osaomistajasta maksettava työnantajan työttömyysvakuutusmaksu on 0,50 prosenttia palkasta.

Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2021 on 0,50 prosenttia liikelaitoksen liiketoiminnasta maksamien palkkojen yhteismäärästä palkkasumman 2 169 000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,15 prosenttia palkasta.

Yliopistolain (558/2009) 1 §:ssä tarkoitetun yliopiston työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2021 on 0,50 prosenttia palkasta palkkasumman 2 169 000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,38 prosenttia palkasta.

Voimassa oleva laki

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu ja työnantajan keskimääräinen työttömyysvakuutusmaksu ovat yhtä suuret. Palkansaajan ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksujen muutokset jakautuvat tasan työnantajan keskimääräisen työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kesken. Työnantajan keskimääräisessä maksussa otetaan huomioon myös omavastuumaksu. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu porrastetaan siten, että siihen osaan palkkasummasta, joka ei ylitä 2 125 500 euroa, kohdistuva maksu on neljäsosa siihen palkkasumman osaan kohdistuvasta maksusta, joka ylittää 2 125 500 euroa. Edellä mainittu neljäsosa ilmaistaan täysinä prosenttiyksikön sadasosina lähimpään viiteen sadasosaan pyöristettynä.

19 §

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun peruste

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevana palkkana pidetään työ- tai virkasuhteessa saatua palkkaa, tulospalkkiota tai muuta vastiketta, joka on maksettu tai sovittu maksettavaksi korvauksena työstä. Tällainen vastike katsotaan palkaksi myös silloin, kun sen maksaa työntekijälle työnantajan sijasta konkurssipesä, palkkaturvalaissa (866/1998) tarkoitettu palkkaturvasta huolehtiva viranomainen tai muu maksaja (*sijaismaksaja*). Palkkaan luetaan myös työstä maksettava vastike, joka on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi:

2) vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitetun sairauskassan maksamalla päivärahalta, jota työntekijä saa laissa säädetyn tai työehtotai muussa sopimuksessa sovitun palkan sijasta; *taikka*

3) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) mukaisella yksityisen hoidon tuella tai vastaavalla muulla valtion tai kunnan maksamalla tuella.

Ehdotus

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu ja työnantajan keskimääräinen työttömyysvakuutusmaksu ovat yhtä suuret. Palkansaajan ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksujen muutokset jakautuvat tasan työnantajan keskimääräisen työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kesken. Työnantajan keskimääräisessä maksussa otetaan huomioon myös omavastuumaksu. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu porrastetaan siten, että siihen osaan palkkasummasta, joka ei ylitä 2 169 000 euroa, kohdistuva maksu on neljäsosa siihen palkkasumman osaan kohdistuvasta maksusta, joka ylittää 2 169 000 euroa. Edellä mainittu neljäsosa ilmaistaan täysinä prosenttiyksikön sadasosina lähimpään viiteen sadasosaan pyöristettynä.

19 §

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun peruste

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevana palkkana pidetään työ- tai virkasuhteessa saatua palkkaa, tulospalkkiota tai muuta vastiketta, joka on maksettu tai sovittu maksettavaksi korvauksena työstä. Tällainen vastike katsotaan palkaksi myös silloin, kun sen maksaa työntekijälle työnantajan sijasta konkurssipesä, palkkaturvalaissa tarkoitettu palkkaturvasta huolehtiva viranomainen tai muu maksaja (*sijaismaksaja*). Palkkaan luetaan myös työstä maksettava vastike, joka on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi:

2) vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitetun sairauskassan maksamalla päivärahalta, jota työntekijä saa laissa säädetyn tai työehtotai muussa sopimuksessa sovitun palkan sijasta;

3) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) mukaisella yksityisen hoidon tuella tai vastaavalla muulla valtion tai kunnan maksamalla tuella; *taikka*

Voimassa oleva laki

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevana palkkana ei kuitenkaan pidetä muun muassa:

4) tuloverolain 66 §:ssä tarkoitettua työsuhdeoption käyttämisestä syntyvää etua tai sellaista työsuhteeseen perustuvaa suoritusta, joka määräytyy yhtiön osakkeen arvon muutoksen perusteella;

5) palkkiota, joka annetaan työnantajayhtiön tai sen kanssa samaan konserniin tai muuhun vastaavaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvan yhtiön viranomaisen valvonnan alaisessa arvopaperipörssissä noteeratuina osakkeina, sijoitustalletuksena tai muulla vastaavalla tavalla, taikka osakkeiden sijasta osin tai kokonaan rahana, edellyttäen, että tällaisen palkkiona saatavan edun arvo riippuu kyseisten osakkeiden arvon kehityksestä palkkion lupaamisen jälkeisenä, vähintään vuoden mittaisena aikana;

12) yhtiön osakkaan nostamaa voittoosuutta tai osinkoa.

23 §

Perusturvaan tilitettävä työttömyysvakuutusmaksukertymä

Edellä 1 momentissa tarkoitettun määrän lisäksi Työllisyysrahasto tilittää Kansaneläkelaitokselle peruspäivärahan rahoitukseen vuosittain 50 300 000 euroa.

Ehdotus

4) tuloverolain 33 b §:n 3 momentissa tarkoitettuna työpanokseen perustuvana osinkona.

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevana palkkana ei kuitenkaan pidetä muun muassa:

4) tuloverolain 66 §:n 3 momentissa tarkoitettua työsuhdeoption käyttämisestä syntyvää etua tai sellaista työsuhteeseen perustuvaa suoritusta, joka määräytyy yhtiön osakkeen arvon muutoksen perusteella, *ellei työsuhdeoptiolla merkittävän osakkeen sovittu merkintähinta olennaisesti alita osakkeen käypää arvoa työsuhdeoption antamishetkellä ja tällaista työsuhdeoptiota käytetä vuoden kuluessa työsuhdeoption antamisesta, tai ellei kyse ole sellaisesta palkkiosta, jota 5 kohdan perusteella pidetään vastikkeena työstä;*

5) palkkiota, joka annetaan työnantajayhtiön tai sen kanssa samaan konserniin tai muuhun vastaavaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvan yhtiön viranomaisen valvonnan alaisella säännellyllä markkinalla tai viranomaisen valvonnan alaisessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä noteeratuina osakkeina, sijoitustalletuksena tai muulla vastaavalla tavalla, taikka osakkeiden sijasta osin tai kokonaan rahana, jos tällaisen palkkiona saatavan edun arvo riippuu kyseisten osakkeiden arvon kehityksestä vähintään vuoden ajan palkkion lupaamisen ja antamisen välisenä aikana;

12) yhtiön osakkaan nostamaa voittoosuutta tai osinkoa, *ellei 1 momentin 4 kohdasta muuta johdu.*

23 §

Perusturvaan tilitettävä työttömyysvakuutusmaksukertymä

Edellä 1 momentissa tarkoitettun määrän lisäksi Työllisyysrahasto tilittää Kansaneläkelaitokselle peruspäivärahan rahoitukseen vuosittain 50 300 000 euroa. *Jos 1 momentin ja*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tämän momentin mukaisen tilityksen yhteismäärä on suurempi kuin peruspäivärahameno, tilitettävä yhteismäärä on kuitenkin enintään peruspäivärahamenon verran.

24 §

Maksuvelvollisuus

Työttömyysturvan omavastuumaksun on velvollinen maksamaan 12 §:ssä tarkoitettu työnantaja sekä valtion kirjanpitoyksikkö ja liikelaitos, jonka irtisanomisvuotta edeltäneen vuoden työttömyysvakuutusmaksun perusteena ollut palkkasumma tai sitä vastaava valtion kirjanpitoyksikön tai liikelaitoksen palkkasumma on vähintään 2 125 500 euroa, jos:

1) työsuhteen irtisanomisesta tai työntekijän lomauttamisesta johtuva työttömyys jatkuu niin, että henkilölle syntyy oikeus työttömyysturvalain 6 luvun 9 §:n 1 momentin mukaisiin lisäpäiviin; tai

2) henkilöllä työsuhteen irtisanomisesta johtuva 61 vuoden iän täyttämisen jälkeen alkanut oikeus työttömyyspäivärahaan jatkuu hänen täytettyään 64 vuotta tai hän on alkanut saada vanhuuseläkettä 63 vuotta täytettyään ja työttömyyspäiväraha on jatkunut vanhuuseläkkeelle siirtymiseen saakka.

24 §

Maksuvelvollisuus

Työttömyysturvan omavastuumaksun on velvollinen maksamaan 12 §:ssä tarkoitettu työnantaja sekä valtion kirjanpitoyksikkö ja liikelaitos, jonka irtisanomisvuotta edeltäneen vuoden työttömyysvakuutusmaksun perusteena ollut palkkasumma tai sitä vastaava valtion kirjanpitoyksikön tai liikelaitoksen palkkasumma on vähintään 2 169 000 euroa, jos:

1) työsuhteen irtisanomisesta tai työntekijän lomauttamisesta johtuva työttömyys jatkuu niin, että henkilölle syntyy oikeus työttömyysturvalain 6 luvun 9 §:n 1 momentin mukaisiin lisäpäiviin; tai

2) henkilöllä työsuhteen irtisanomisesta johtuva 61 vuoden iän täyttämisen jälkeen alkanut oikeus työttömyyspäivärahaan jatkuu hänen täytettyään 64 vuotta tai hän on alkanut saada vanhuuseläkettä 63 vuotta täytettyään ja työttömyyspäiväraha on jatkunut vanhuuseläkkeelle siirtymiseen saakka.

24 a §

Omavastuumaksun määrä

Täysimääräinen omavastuumaksu on 90 prosenttia 1 ja 2 momentissa tarkoitettusta etuusmenosta. Täysimääräinen omavastuumaksu peritään, jos yrityksen 24 §:n 1 momentissa tarkoitettu palkkasumma on vähintään 34 008 000 euroa. Jos palkkasumma on tätä pienempi, omavastuumaksu alenee lineaarisesti siten, että omavastuumaksua ei peritä, jos palkkasumma on enintään 2 125 500 euroa.

24 a §

Omavastuumaksun määrä

Täysimääräinen omavastuumaksu on 90 prosenttia 1 ja 2 momentissa tarkoitettusta etuusmenosta. Täysimääräinen omavastuumaksu peritään, jos yrityksen 24 §:n 1 momentissa tarkoitettu palkkasumma on vähintään 34 704 000 euroa. Jos palkkasumma on tätä pienempi, omavastuumaksu alenee lineaarisesti siten, että omavastuumaksua ei peritä, jos palkkasumma on enintään 2 169 000 euroa.

HE 156/2020 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 . _____

Valtioneuvoston asetus

työttömyysetuutta määrättäessä huomioon otettavasta tulosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti

muutetaan työttömyysetuutta määrättäessä huomioon otettavasta tulosta annetun valtioneuvoston asetuksen (1332/2002) 2 §:n 12 b kohta, 3 §:n 17 ja 18 kohta, 9 §:n 17 ja 20 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 12 b kohta asetuksessa 1265/2005 sekä 9 §:n 17 ja 20 kohta asetuksessa 452/2008, sekä

lisätään 2 §:ään uusi 12 c kohta, 3 §:ään uusi 21 c kohta, 8 §:ään uusi 16 b kohta ja 9 §:ään uusi 20 a kohta, seuraavasti:

2 §

Huomioon otettavat palkkatulot

Työttömyysturvalain 6 luvun 4 §:ssä tarkoitettua vakiintunutta palkkaa tai siinä huomioon otettavaa tuloa ovat:

12 b) työstä maksettava vastike, joka on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi lasten kotihoitoon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) mukaisella yksityisen hoidon tuella tai vastaavalla muulla valtion tai kunnan maksamalla tuella;

12 c) tuloverolain (1535/1992) 33 b §:n 3 momentissa tarkoitettu työpanokseen perustuva osinko; ja

3 §

Muut tulot

Vakiintunutta palkkaa määritettäessä huomioon ei oteta työhön perustumatonta tuloa, pääomatuloa tai tuloa, jota ei voida pitää vakiintuneena. Tällaista tuloa on:

17) osakeoptio, ellei työsuhdeoptiolla merkittävän osakkeen sovittu merkintähinta olennaisesti alita osakkeen käypää arvoa työsuhdeoption antamishetkellä ja tällaista työsuhdeoptiota käytetä vuoden kuluessa työsuhdeoption antamisesta, tai ellei kyse ole sellaisesta palkkiosta, jota 21 c kohdan perusteella pidetään vastikkeena työstä;

18) osinkotulo, ellei 2 §:n 12 c kohdasta muuta johdu;

21 c) palkkio, joka annetaan osakkeina, sijoitustalletuksena tai muulla vastaavalla tavalla, taikka osakkeiden sijasta osin tai kokonaan rahana, jos tällaisen palkkiona saatavan edun arvo riippuu kyseisten osakkeiden arvon kehityksestä vähintään vuoden ajan palkkion lupaamisen ja antamisen välisenä aikana;

8 §

Sovittelussa huomioon otettava työn perusteella saatu ansiotulo

Sovittelussa huomioon otettavaa työn perusteella saatua ansiotuloa ovat:

16 b) tuloverolain 33 b §:n 3 momentissa tarkoitettu työpanokseen perustuva osinko;

9 §

Muut tulot

Sovittelussa huomioon otettavaa työn perusteella saatua ansiotuloa eivät ole:

17) osakeoptiot, ellei työsuhde optiolla merkittävän osakkeen sovittu merkintähinta olennaisesti alita osakkeen käypää arvoa työsuhdeoption antamishetkellä ja tällaista työsuhdeoptiota käytetä vuoden kuluessa työsuhdeoption antamisesta, tai ellei kyse ole sellaisesta palkkiosta, jota 20 a kohdan perusteella pidetään vastikkeena työstä;

20) luottamustoimesta maksettu luottamustoimipalkkio;

20 a) palkkio, joka annetaan osakkeina, sijoitustalletuksena tai muulla vastaavalla tavalla, taikka osakkeiden sijasta osin tai kokonaan rahana, jos tällaisen palkkiona saatavan edun arvo riippuu kyseisten osakkeiden arvon kehityksestä vähintään vuoden ajan palkkion lupaamisen ja antamisen välisenä aikana; ja

Tämä asetus tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 .